

Consilierul Verde al Contabilului

Consilier

- ✓ **Contabilitatea activelor și pasivelor**
- ✓ **Contabilitatea cheltuielilor și veniturilor**
- ✓ **Contabilitatea creanțelor și datoriilor**
- ✓ **Contabilitatea taxelor și impozitelor**
- ✓ **Studii de caz pe domenii de activitate**
- ✓ **Situații financiare anuale**
- ✓ **Contabilitatea operațiunilor în afara bilanțului**

Monografie contabilă privind categoriile de rezerve ale unei entități

Pentru stabilirea unei monografii contabile referitoare la rezerve, trebuie să avem în vedere prevederile pct. 419 din O.M.F.P. nr. 1.802 din 29 decembrie 2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, secțiunea 4.13.4. „Rezerve legale și alte rezerve”:

„(1) Contabilitatea rezervelor se ține pe categorii de rezerve: rezerve legale, rezerve statutare sau contractuale și alte rezerve.

(2) Rezervele legale se constituie anual din profitul entității, în cotele și limitele prevăzute de lege, și din alte surse prevăzute de lege.

(3) Rezervele legale pot fi utilizate numai în condițiile prevăzute de lege.

(4) Rezervele statutare sau contractuale se constituie anual din profitul net al entității, conform prevederilor din actul constitutiv al acesteia.

(5) Alte rezerve neprevăzute de lege sau de statut pot fi constituite facultativ pe seama profitului net pentru acoperirea pierderilor contabile sau în alte scopuri, potrivit hotărârii adunării generale a acționarilor sau asociaților, cu respectarea prevederilor legale”.

O.M.F.P.
nr. 1.802/2014

Observăm că pentru fiecare dintre aceste tipuri de rezerve trebuie să adoptăm înregistrări și proceduri contabile diferite.

a) **Rezerva legală se constituie la data de 31 decembrie a exercițiului în curs într-o sumă reprezentând 5% din profitul brut contabil, până ce aceasta atinge 20% din capitalul social.**

● **Înregistrare contabilă:**

129	=	1061
„Repartizarea profitului”		„Rezerva legală”

Potrivit prevederilor din Legea nr. 31/1990 privind societățile, rezerva legală nu poate fi utilizată pentru majorarea capitalului social sau pentru acoperirea pierderilor.

Din punct de vedere fiscal, conform prevederilor de la art. 26 alin. (1) lit. a) din Codul fiscal, rezerva legală este deductibilă în limita unei cote de 5% aplicate asupra profitului contabil, la care se adaugă cheltuielile cu impozitul pe profit, până ce aceasta va atinge a cincea parte din capitalul social subscris și vărsat sau din patrimoniu, după caz.

Rezerva legală se calculează cumulativ de la începutul anului și este deductibilă la calculul rezultatului fiscal trimestrial sau anual, după caz. Rezervele astfel constituite se majorează sau se diminuează în funcție de nivelul profitului contabil din perioada de calcul.

De asemenea, majorarea sau diminuarea rezervelor astfel constituite se efectuează și în funcție de nivelul capitalului social subscris și vărsat sau al patrimoniului. În situația în care, ca urmare a efectuării unor operațiuni de reorganizare, prevăzute de lege, rezer-

c) Noțiunea de „Alte rezerve” pornește de la faptul că acestea nu sunt prevăzute de lege sau de statut, ci se constituie facultativ din profitul net, în funcție de decizia AGA.

● **Înregistrare contabilă:**

117	=	1068
„Rezultatul reportat”		„Alte rezerve”

Acestea pot fi utilizate pentru majorarea capitalului social, acoperirea pierderilor sau distribuirea către participanți.

● **Înregistrări contabile pentru majorarea capitalului social:**

1068	=	1011	*
„Alte rezerve”		„Capital social subscris și nevărsat”	

* la data Hotărârii AGA ce aprobă majorarea

1011	=	1012	*
„Capital social subscris și nevărsat”		„Capital social subscris și vărsat”	

* la data hotărârii judecătorești de aprobare a majorării capitalului social

● **Înregistrare contabilă pentru acoperirea unei pierderi contabile din anii anteriori:**

1068	=	117
„Alte rezerve”		„Rezultatul reportat – pierdere”

Studiu de caz – Utilizarea altor rezerve în cazul profitului reinvestit

Societatea MECANICA UNELTE S.R.L. este persoană juridică română, înființată conform Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, cu un capitalul social subscris și vărsat în valoare de 200 lei. Societatea a achiziționat în luna august anul N un utilaj în valoare de 10.000 lei. Investiția efectuată se încadrează la scutirea de impozit pentru profitul reinvestit, reglementată la art. 22 din Codul fiscal. Vom prezenta în continuare care sunt principalele operații în legătură cu rezervele și cum se evidențiază rezerva fiscală privind profitul reinvestit.

Pentru aplicarea unui tratament fiscal corect, sunt obligatorii prevederile art. 22 alin. (5) din Codul fiscal: „(5) Scutirea se calculează trimestrial sau anual, după caz. Suma profitului pentru care s-a beneficiat de scutirea de impozit pe profit, mai puțin partea aferentă rezervei legale, se repartizează la sfârșitul exercițiului financiar sau în cursul anului următor, cu prioritate pentru constituirea rezervelor, până la concurența profitului contabil înregistrat la sfârșitul exercițiului financiar. În cazul în care la sfârșitul exercițiului financiar se realizează pierdere contabilă nu se efectuează recalcularea

Monografia contabilă a tichetelor de masă

Salariații din cadrul societăților comerciale, regiilor autonome și din sectorul bugetar, precum și din cadrul unităților cooperatiste și al celorlalte persoane juridice sau fizice care încadrează personal prin încheierea unui contract individual de muncă, denumite în continuare angajator, pot primi o alocație individuală de hrană, acordată sub forma tichetelor de masă.

Acordarea tichetelor de masă este reglementată de Legea nr. 165/2018 privind acordarea biletelor de valoare și de H.G. nr. 1.045/2018 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 165/2018 privind acordarea biletelor de valoare.

Biletele de valoare se emit exclusiv pe suport electronic.

Costurile legate de emiterea biletelor de valoare se suportă integral de angajatori.

Angajatorul care contractează cu o unitate emitentă serviciul de emitere a biletelor de valoare achită atât contravaloarea nominală a biletelor de valoare distribuite angajaților, cât și costul emiterii suportului electronic.

Valoarea nominală a biletelor de valoare acordate angajaților nu poate fi diminuată în niciun mod.

Suportul electronic al biletelor de valoare nu permite efectuarea de operațiuni de retragere de numerar sau de preschimbare în numerar.

Biletele de valoare pot fi utilizate doar pe teritoriul României, în termenul de valabilitate și numai pentru achiziționarea bunurilor și serviciilor pentru care au fost emise.

Suportul electronic poate fi alimentat exclusiv cu valoarea nominală a biletelor de valoare acordate angajaților, stabilită conform prezentei legi.

Biletele de valoare pot fi utilizate numai cu respectarea prevederilor de mai sus, inclusiv pentru plăți online.

Atenție!

Valoarea biletelor de valoare nu poate fi transferată salariaților pe suportul electronic dacă, la data stabilită pentru transfer, angajatorii nu au achitat unității emitente, integral, contravaloarea nominală a biletelor de valoare achiziționate, inclusiv costurile aferente emiterii acestora pe suport electronic.

Tichetele de masă sunt bilete de valoare acordate angajaților lunar, ca alocație individuală de hrană, utilizate numai pentru achitarea mesei sau pentru achiziționarea de produse alimentare.

Tichetele de masă pot fi utilizate doar în unități de alimentație publică, magazine alimentare, cantine-restaurant, bufete sau orice alte tipuri de unități care comercializează

**impozit
pe profit**

Nu beneficiază de prevederile Legii nr. 165/1998, salariații care, potrivit unor dispoziții legale, au dreptul la masă gratuită, la diurnă, la indemnizație sau la alocație de hrană.

Din punctul de vedere al impozitului pe profit, conform art. 25 alin. (3) lit. c) din Codul fiscal, cheltuielile reprezentând tichetele de masă acordate de angajatori, potrivit legii sunt considerate cheltuieli cu deductibilitate limitată (1 tichet pentru fiecare zi lucrată efectiv la sediul angajatorului pentru funcția de bază).

Tichete de masă acordate potrivit legii sunt considerate, din punctul de vedere al impozitului pe venit, avantaje de natură salarială, potrivit art. 76 alin. (3) lit. h) din Codul fiscal.

Nu se cuprind în baza lunară de calcul al contribuțiilor de asigurări sociale tichetele de masă acordate potrivit legii, conform art. 142 lit. r) din Codul fiscal.

**contribuții
asigurări
sociale**

În contabilitate se înregistrează distinct alte drepturi și avantaje care, potrivit legislației în vigoare, nu se suportă din fondul de salarii (masă caldă, alimente antidot etc.), precum și alte drepturi acordate potrivit legii.

Cu ajutorul contului 5328 „Alte valori” se ține evidența tichetelor de masă, precum și a mișcării acestora.

Evidența tichetelor de masă, precum și a mișcării acestora se ține cu ajutorul contului 5328 „Alte valori”.

Contul 5328 „Alte valori” este un cont de activ.

În debitul contului 5328 „Alte valori” se înregistrează tichetele de masă achiziționate în contrapartidă cu 401 „Furnizori”, iar în creditul contului 5328 „Alte valori” se înregistrează valoarea tichetelor de masă acordate salariaților în contrapartidă cu 6422 „Cheltuieli cu tichetele acordate salariaților”.

Soldul contului reprezintă tichete de masă existente.

Exemplu:

Societatea ProDesign SRL este autorizată pentru Comerțul cu ridicata de piese și accesorii pentru autovehicule – cod CAEN 4531 – și are trei salariați cu care a încheiat contracte de muncă pe durată nedeterminată astfel:

- 1) Iulian Marinescu, Director general, timp de muncă 8 ore/zi, salariu de încadrare 3.000 de lei/lună;
- 2) Alina Teodorescu, Contabil, angajat part-time cu 2 ore/zi, salariu de încadrare 1.000 de lei/lună;
- 3) Alexandru Ban, Agent de vânzări, angajat part-time cu 4 ore/zi, salariu de încadrare 1.000 de lei/lună.

Societatea decide acordarea de tichete de masă pentru luna aprilie anul N, cunoscându-se următoarele:

- zile lucrătoare în luna aprilie anul N: 20

Zile lucrate: 42
 Salariu brut realizat: 1.000 lei
 CAS = 1.000 lei x 25% = 250 lei
 CASS = 1.000 lei x 10% = 100 lei
 Deducere personală – nu are pentru că funcția de bază nu este la societate
 Venit bază de calcul pentru impozitul pe salarii = 1.000 – 250 – 100 = 650 lei
 Impozit pe salariu = 650 lei x 10% = 65 lei
 Salariu net = 1.000 – 250 – 100 – 65 = 585 lei

3) Alexandru Ban

Salariu brut: 1.000 lei
 Zile lucrate: 20
 Tichete de masă primite: 20 tichete x 20 lei/tichet = 400 lei
 Salariu brut realizat: 1.400 lei
 CAS = 1.000 lei x 25% = 250 lei
 CASS = 1.000 lei x 10% = 100 lei
 Deducere personală = 510 lei
 Venit bază de calcul pentru impozitul pe salarii = 1.400 – 250 – 100 – 510 = 765 lei
 Impozit pe salariu = 765 lei x 10% = 77 lei
 Salariu net = 1.000 – 250 – 100 – 77 = 573 lei

Înregistrarea în contabilitate a statului de salarii pentru luna aprilie anul N

● Înregistrarea cheltuielilor cu salariile:

641	=	421	5.000 lei
„Cheltuieli cu salariile personalului”		„Personal – salarii datorate”	

● Înregistrarea reținerii contribuțiilor obligatorii și impozitului pe salarii:

421	=	%	2.120 lei
„Personal – salarii datorate”		4315	1.250 lei
		„Contribuția de asigurări sociale”	
		4316	500 lei
		„Contribuția de asigurări sociale de sănătate”	
		444	370 lei
		„Impozitul pe venituri de natura salariilor”	

● Înregistrarea contribuției asiguratorii pentru muncă:

646	=	436	5.000 lei x 2,25% =
„Cheltuieli privind contribuția asiguratorie pentru muncă”		„Contribuția asiguratorie pentru muncă”	113 lei (se rotunjește)

Înființarea unei microîntreprinderi ca alternativă la PFA

Modificările fiscale de-a lungul anilor au făcut ca, la un moment dat, una sau alta din cele două forme de organizare să fie evident mai avantajoasă.

În acest moment, alegerea între PFA și microîntreprindere ține mai mult de atitudinea și așteptările proaspătului antreprenor decât de un avantaj fiscal net.

Exemplu:

Un muzician titular de PFA a dedus în cadrul activității sale cheltuieli privind costumația de scenă sau de modul în care arată pentru că în contractele încheiate se prevedea că prezența sa scenică trebuie să fie impecabilă. Același muzician – administrator la microîntreprinderea sa fără a fi salariat – dacă va deconta pe microîntreprindere contravaloarea pantofilor, cravatelor sau costumelor va fi „acuzat” de organele de control că a efectuat cheltuieli în interes personal, cheltuieli ce ar trebui tratate ca venituri asimilate salariilor sau dividende interimare.

Iată cel mai elocvent exemplu: un titular de PFA, obișnuit să facă ce dorește cu banii încasați imediat ce îi obține, fără a fi nevoit să dea nicio explicație pentru aceștia, va trebui să înțeleagă că, după înființarea unei microîntreprinderi, se va putea folosi de acești bani în interes personal numai după ce se stabilește cel puțin profitul trimestrial, se aprobă Situațiile financiare interimare și banii sunt încasați ca dividende interimare, cu reținerea la sursă a impozitului.

Trecând peste acest fel de adaptare – care va fi mai mult o corvoadă pentru contabilul său, ce va trebui să explice și să convingă un client care nu are nicio legătură cu „finețurile” **Codului fiscal** că trebuie să-și schimbe obiceiurile – să facem o paralelă între declarațiile depuse ca PFA și cele depuse ca microîntreprindere.

O PFA fără salariați și neplătitoare de TVA depune într-un an o singură declarație: „**Declarația Unică** privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice”.

Important!

Pentru transmiterea prin mijloace electronice a Declarației unice, un titular de PFA nu trebuie să dețină o semnătură electronică, fiind suficient să își deschidă un cont în Spațiul privat virtual.

O microîntreprindere fără salariați și neplătitoare de TVA depune:

- trimestrial, **Declarația 100** privind obligațiile la bugetul de stat (respectiv cel puțin impozitul pe venitul microîntreprinderii în trimestrul încheiat și impozitul pe dividende anul viitor, când are dreptul să le încaseze);
- anual, Situații financiare pentru anul încheiat;
- **Declarația 205** privind impozitul reținut la sursă și câștigurile/pierderile realizate, pe beneficiari de venit în care menționează (cel puțin) impozitul pe dividende reținut la sursă.

Plătește până pe data de 25 a lunilor aprilie, iulie, octombrie și ianuarie anul viitor impozitul pe venitul microîntreprinderii declarat trimestrial prin **Declarația 100** și până pe data de 25 a lunii următoare plății dividendelor (nu mai târziu de 25 ianuarie anul următor) impozitul reținut la sursă (sau datorat) pentru dividendele distribuite în anul de referință.

În cazul în care dorește să se și angajeze la microîntreprinderea sa – pentru a avea statutul de asigurat în sistemele publice de pensii și asigurări sociale de sănătate sau pentru că nu dorește să aștepte distribuirea dividendelor până să poată să se folosească de banii câștigați – va depune trimestrial și **Declarația 112** privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, a impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate și va achita până pe data de 25 a lunii următoare fiecărui trimestru impozitul pe salarii și contribuțiile aferente acestora.

Dacă optează pentru un contract cu normă întreagă (8 ore) și salariul minim pe economie, va achita lunar la stat:

- Contribuția la asigurările sociale (pensia): (25% x salariul minim pe economie)
- Contribuția la asigurările sociale de Sănătate: (10% x salariul minim pe economie)
- Impozit pe salariu: 10% x salariul minim pe economie după toate deducerile
- Contribuția Asiguratorie de Muncă: (2,25% x salariul minim pe economie).

Atenție!

Dacă salariul este mai mare, CAS și CASS se calculează ca 25%, respectiv 10% aplicate la acest salariu mai mare.

O PFA care plătește asigurări (prin opțiune sau pentru că obține un venit anual care depășește 12 salarii minime pe economie) nu va plăti CAM, va calcula diferit impozitul pe venit și, cel mai important, va plăti contribuțiile sociale (CAS și CASS) la valoarea salariului minim pe economie chiar dacă obține un venit mult mai mare.

În urma angajării cu normă întreagă, impozitul pe veniturile microîntreprinderii va coborî la 1%, față de 3% cât ar plăti dacă nu ar avea niciun salariat.

Un alt aspect foarte important este acela că pentru o PFA impozitată în sistem real, la calcularea venitului net se iau în considerare încasările și plățile efectuate în anul de referință. La microîntreprindere se va calcula impozit pe veniturile facturate într-un trimestru, indiferent de momentul în care acestea vor fi (dacă vor fi) încasate efectiv.

Exemplu comparativ:

Într-un an se realizează următoarele operațiuni:

- se constituie entitatea, titularul/administratorul aducând numerar de 1.000 de lei;
- se obțin venituri de 200.000 de lei, din care 50.000 de lei se încasează în luna ianuarie anul următor;
- se înregistrează cheltuieli aferente activității economice (inclusiv cele de înființare) de 80.000 de lei și se achită integral;
- se primește o sponsorizare de 10.000 de lei;
- se achită contribuții profesionale obligatorii de 9.000 de lei.

- se înregistrează cheltuieli aferente activității economice (inclusiv cele de înființare) de 80.000 de lei și se achită integral;
- se primește o sponsorizare de 10.000 de lei;
- se achită contribuții profesionale obligatorii de 9.000 de lei.

1. Se subscrie capitalul social în valoare de 200 de lei:

456	=	1011	200 lei
„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul”		„Capital subscris nevărsat”	

2. Se varsă capitalul subscris în bancă:

5121	=	456	200 lei
„Conturi la bănci în lei”		„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul”	

3. Se recunoaște vărsarea capitalului social:

1011	=	1012	200 lei
„Capital subscris nevărsat”		„Capital subscris vărsat”	

4. Se înregistrează împrumutul temporar acordat firmei de asociat pentru plata cheltuielilor de înființare (pe baza Contractului de împrumut și a Dispoziției de încasare către casierie):

5311	=	4551	800 lei
„Casa în lei”		„Acționari/asociați – conturi curente”	

5. Se înregistrează cheltuielile cu taxele la Registrul Comerțului și celelalte cheltuieli de constituire recunoscându-se ca imobilizări necorporale:

201	=	401	800 lei
„Cheltuieli de constituire”		„Furnizori”	

6. Achitarea cheltuielilor de constituire:

401	=	5311	800 lei
„Furnizori”		„Casa în lei”	

7. Se ia decizia amortizării cheltuielilor de constituire în 12 luni. Astfel, la sfârșitul fiecărei luni se va înregistra:

6811	=	2801	800 lei/12 luni =66,67 lei
„Cheltuieli de exploatare privind amortizarea imobilizărilor”		„Amortizarea cheltuielilor de constituire”	

În luna decembrie se înregistrează:

20. Primirea sponsorizării:

5121	=	7585	10.000 lei
„Conturi la bănci în lei”		„Venituri din donații primite”	

21. Pestarea de servicii către clienți:

4111	=	704	79.995 lei
„Clienți”		„Venituri din servicii prestate”	

- Se încasează numai 29.995 lei prin bancă, urmând ca restul de 50.000 de lei să fie achitați în luna ianuarie a anului următor:

5121	=	4111	29.995 lei
„Conturi la bănci în lei”		„Clienți”	

22. Achitarea contribuțiilor profesionale (numai dacă și societatea este înregistrată în corpul profesional, nu numai administratorul):

635.analitic	=	5121	9.000 lei
„Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate. cotizații corp profesional”		„Conturi la bănci în lei”	

23. Transferul de numerar din contul bancar în casierie:

5311	=	5121	5.000 lei
„Casa în lei”		„Conturi la bănci în lei”	

24. Cheltuieli cu întreținerea sediului: utilități, pază, salubritate etc.:

%	=	401	<u>2.000 lei</u>
605		„Furnizori”	500 lei
„Cheltuieli privind energia și apa”			
628			1.500 lei
„Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți”			

- Se plătesc furnizorii cu numerar:

401	=	5311	2.000 lei
„Furnizori”		„Casa în lei”	

Impozitul astfel calculat și înregistrat se va declara (prin **formularul cod 100**) și se va plăti (la Bugetul de stat) până pe data de 25 ianuarie anul N + 1.

Profitul contabil înregistrat în primul an de funcționare se determină astfel:

- Venituri totale: 210.000 lei
- Cheltuieli totale: 16.076,67 lei + 40.836,66 lei + 89.000 lei + 6.300 lei = 95.300 lei
- Profit contabil: 210.000 lei – 95.300 lei = 114.700 lei

Tot la 31 decembrie se va înregistra distribuirea profitului contabil pentru constituirea Rezervei legale care trebuie să fie de minimum 20% din valoarea capitalului social, deci 200 lei x 20% = 40 lei.

- Înregistrarea în contabilitate a constituirii rezervei legale:

129	=	1061	40 lei
„Repartizarea profitului”		„Rezerve legale”	

- La începutul anului următor, **conturile 121 și 129** se închid astfel:

121	=	%	<u>114.700 lei</u>
„Profit sau pierdere”		129	40 lei
		„Repartizarea profitului”	
		1171	114.660 lei
		„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat”	

- La întocmirea Situațiilor financiare, asociatul unic decide repartizarea sumei de 114.660 lei la dividende. La data deciziei (deci în anul următor) se înregistrează distribuirea dividendelor:

1171	=	457	114.660 lei
„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat”		„Dividende de plată”	

- La data plății acestora:

– se reține la sursă impozitul pe dividende de 5% din valoarea acestora:

457	=	446	114.660 lei x 5% =
„Dividende de plată”		„Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”	5.733 lei

– se plătește asociatului dividendul net:

Venituri din drepturi de proprietate intelectuală

Veniturile din drepturi de proprietate intelectuală sunt tratate ca venituri distincte de veniturile din activități independente, odată cu intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 18/2018 și O.U.G. nr. 25/2018.

Definiție

Veniturile din valorificarea sub orice formă a drepturilor de proprietate intelectuală provin din drepturi de autor și drepturi conexe dreptului de autor, inclusiv din crearea unor lucrări de artă monumentală, brevete de invenție, desene și modele, mărci și indicații geografice, topografii pentru produse semiconductoare și altele asemenea.

Veniturile din drepturi de proprietate intelectuală sunt considerate ca fiind obținute din România, numai dacă sunt primite de la un plătitor de venit din România sau de la un nerezident prin intermediul unui sediu permanent al acestuia stabilit în România.

Potrivit Codului fiscal, se identifică două categorii de venituri din proprietate intelectuală:

1. *Veniturile din drepturi de proprietate intelectuală plătite de persoane juridice sau alte entități care au obligația de a conduce evidență contabilă.*

Pentru această categorie, potrivit art. 72 din Codul fiscal modificat, impozitul se calculează prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului net și se reține la sursă, de către plătitorii de venituri.

Venitul net din drepturile de proprietate intelectuală, inclusiv din crearea unor lucrări de artă monumentală, se determină de către plătitorii venitului, persoane juridice sau alte entități care au obligația de a conduce evidență contabilă, prin deducerea din venitul brut a cheltuielilor determinate prin aplicarea cotei forfetare de 40% asupra venitului brut.

Astfel, dacă plătitorul veniturilor este persoană juridică sau altă entitate care are obligația de a conduce evidență contabilă, impozitul se reține la sursă de către plătitorul de venit, este final și se calculează astfel:

$\text{Impozit} = 10\% \times \text{venit net}$ (Venit net = Venit brut – cheltuieli forfetare (40% x venit brut)).

Declarare și plată

Impozitul reținut la sursă de către plătitorul veniturilor la momentul plății veniturilor se declară în formularul 112 și se plătește la bugetul de stat până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care a fost reținut.

depășesc plafonul) sau doar pentru CASS (dacă veniturile din toate sursele depășesc plafonul), potrivit art. 151 alin. (7), art. 174 alin. (7) din Cod fiscal.

Dacă contribuibilul estimează că de la niciun plătitor nu va obține venituri peste plafon, iar însumate veniturile nu vor depăși plafonul, nu are obligația asigurării, însă poate opta pentru a se asigura în sistemul de pensii (CAS) și/sau de sănătate (CASS) prin depunerea declarației unice estimative, conform art. 148 alin. (3) și art. 180 din Codul fiscal.

Exemplu:

Societatea DropConsult SRL încheie un contract de drepturi de proprietate intelectuală cu o persoană fizică din România. Venitul anual estimat a se realiza din drepturi de proprietate intelectuală este de 50.000 lei.

Persoana fizică nu este exceptată de la plata CAS pentru veniturile obținute din drepturi de proprietate intelectuală (nu este asigurată în sisteme proprii de asigurări sociale, nu este pensionar și nu obține venituri din salarii).

Stabilim care este tratamentul contabil și fiscal atât din punctul de vedere al societății, cât și la nivelul persoanei fizice, având în vedere că, pe lângă veniturile obținute din drepturi de proprietate intelectuală, persoana fizică obține și venituri din activități independente pentru care s-a estimat un venit anual în sumă de 55.000 lei.

În cazul în care o persoană fizică obține drepturi de proprietate intelectuală de la o persoană juridică, impozitul și contribuțiile sunt reținute la sursă de societate. Persoana fizică nu are obligații declarative (nu depune declarația unică) **pentru veniturile obținute din drepturi de proprietate intelectuală.**

Impozitul pe venit se calculează prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului net (venit brut – 40% cota forfetară).

Persoana fizică nu datorează contribuție de asigurări sociale (pensie) dacă are calitatea de salariat sau este pensionar. În cazul de față, pentru că persoana fizică nu este asigurată în sisteme proprii de asigurări sociale, nu este pensionar și nu obține venituri din salarii, societatea reține și CAS.

Persoana fizică datorează contribuție de sănătate pentru că este depășit plafonul de 12 salarii minime brute. Contribuția de sănătate se reține de societate și se stabilește prin aplicarea cotei prevăzute la art. 156 (10%) asupra bazei de calcul menționate la art. 170 alin. (4) (echivalentul a 12 salarii minime brute pe țară).

Notă:

Trebuie să fie menționat în contract nivelul contribuției care se reține la fiecare plată în cazul contractelor cu plăți fracționate (de exemplu, pentru plăți lunare sau plăți în tranșe).

Plătitorul de venit declară prin formularul 112 „Declarație privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidență nominală a persoanelor asigurate” impozitul pe venit și contribuțiile reținute.

- Cheltuieli cu drepturile de proprietate intelectuală datorate autorului se evidențiază în contabilitate societății DropConsult SRL astfel:

628	=	401	50.000 lei
„Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți”		„Furnizori”	

401	=	%	valoare totală rețineri
„Furnizori”		4315	25% x venitul ales de contribuabil
		„Contribuția de asigurări sociale”	
		4316	10% x salariul minim
		„Contribuția de asigurări sociale de sănătate”	
		444	10% x (50.000 lei – 40% x 50.000 lei)
		„Impozitul pe venituri de natura salariilor”	

- Plata venitului net, după reținerea contribuțiilor, se înregistrează:

401	=	5121	venit brut – contribuții reținute impozit reținut
„Furnizori”		„Conturi la bănci în lei”	

- Plata reținerilor se înregistrează:

%	=	5121	valoare totală rețineri
4315		„Conturi la bănci în lei”	25% x venitul ales de contribuabil
„Contribuția de asigurări sociale”			
4316			10% x salariul minim
„Contribuția de asigurări sociale de sănătate”			
444			10% x (50.000 lei – 40% x 50.000 lei)
„Impozitul pe venituri de natura salariilor”			

Contribuabilul persoană fizică nu mai are obligația depunerii declarației unice estimative pentru contribuții pentru veniturile din activități independente deoarece contribuțiile sunt reținute deja la sursă de către plătitorul de venituri pentru drepturile de proprietate intelectuală (art. 151 alin. (9) din Codul fiscal).

Totuși, persoana fizică va depune declarația unică cu impozitul datorat pentru veniturile din activități independente.

Monografie contabilă privind activitatea unei case de amanet

Pentru a desfășura activități specifice unei case de amanet, o societate trebuie să fie autorizată de Registrul comerțului pentru codul CAEN 6492 „Alte activități de creditare”. Acesta trebuie să fie un cod CAEN unic al societății care intenționează să desfășoare această activitate.

Casele de amanet pot fi constituite ca societăți cu răspundere limitată sau pe acțiuni și pot desfășura activitatea de creditare cu respectarea următoarelor **condiții**:

- 1) să fie organizate și să funcționeze potrivit prevederilor Legii nr. 31/1990, Legea societăților, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- 2) să se înscrie în Registrul de evidență al B.N.R.;
- 3) activitatea de creditare desfășurată să se limiteze doar la cea prevăzută la art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 93 din 8 aprilie 2009 privind instituțiile financiare nebancaire, și anume „acordare de credite cu primire de bunuri în gaj, respectiv amanetare prin case de amanet”.

1. Vectorul fiscal – impozit pe profit sau impozit pe venitul microîntreprinderii

Din punctul de vedere al vectorului fiscal, casele de amanet – considerate instituții financiare nebancaire – pot funcționa ca societăți plătitoare de impozit pe profit sau ca microîntreprinderi.

Atenție!

Societățile care au un capital subscris vărsat de 45.000 de lei și au cel puțin 2 salariați pot opta, o singură dată – așa cum au dreptul conform art. 48 alin. (31) din Codul fiscal – să devină plătitoare de impozit pe profit.

Opțiunea este definitivă.

2. TVA

Casele de amanet, la fel ca toate celelalte societăți, pot deveni plătitoare de TVA, conform art. 316 din Codul fiscal, fie prin opțiune, fie la depășirea plafonului de 300.000 de lei cifră de afaceri, prevăzut la art. 310 din Codul fiscal.

La calculul plafonului de 300.000 de lei se vor lua în considerare atât veniturile obținute din vânzarea bunurilor neredicate de proprietari în termenul prevăzut, cât și veniturile din comisioanele obținute din acordarea de împrumuturi (chiar dacă acordarea de împrumuturi este o operațiune scutită de TVA).

Potrivit prevederilor art. 310 alin. (2) din Codul fiscal:

„(2) Cifra de afaceri care servește drept referință pentru aplicarea alin. (1) este constituită din valoarea totală(...) a livrărilor de bunuri și a prestărilor de servicii efectuate de persoana impozabilă în cursul unui an calendaristic (...), a operațiunilor rezultate din activități economice pentru care locul livrării/prestării se consideră ca fiind în străină-

tate, dacă taxa ar fi deductibilă, în cazul în care aceste operațiuni ar fi fost realizate în România conform art. 297 alin. (4) lit. b), a operațiunilor scutite cu drept de deducere și, dacă nu sunt accesorii activității principale, a operațiunilor scutite fără drept de deducere prevăzute la art. 292 alin. (2) lit. a), b), e) și f). Prin excepție, nu se cuprind în cifra de afaceri prevăzută la alin. (1), dacă sunt accesorii activității principale, livrările de active fixe corporale, astfel cum sunt definite la art. 266 alin. (1) pct. 3, și livrările de active necorporale, efectuate de persoana impozabilă.”

Indiferent de modul în care devine plătitoare de TVA, casa de amanet va avea în vedere următoarele aspecte:

- împrumuturile acordate de casa de amanet se cuprind în sfera operațiunilor scutite de TVA conform art. 292 alin. (2) lit. a) pct. 1 din Codul fiscal, așa cum menționează în mod expres punctul 52 alin. (3) din Normele metodologice de aplicare a art. 292;
- vânzarea bunurilor neridicate de proprietari este o operațiune la care se colectează TVA, fie prin aplicarea regimului normal de taxare, fie prin aplicarea regimului marjei, în cazul în care bunurile vândute intră sub incidența art. 312 din Codul fiscal privind regimul special pentru bunurile second-hand, opere de artă, obiecte de colecție și antichități.

Prin urmare, deoarece urmează să realizeze atât operațiuni care dau drept de deducere, cât și operațiuni care nu dau drept de deducere a TVA, casa de amanet va fi considerată persoană impozabilă cu regim mixt, aspect care va fi avut în vedere la deducerea taxei și organizarea evidenței privind TVA conform prevederilor art. 300 „Deducerea taxei pentru persoana impozabilă cu regim mixt și persoana parțial impozabilă” din Codul fiscal.

Exemplu privind alegerea corectă a regimului de TVA aplicabil în una din cele mai des întâlnite situații practice: amanetarea de bijuterii sau fragmente de bijuterii, neridicarea acestora de către proprietar și vânzarea lor ca marfă de către casa de amanet

Cum este și firesc, adoptarea unor soluții practice pentru aplicarea unui tratament fiscal corect la vânzare de către o persoană impozabilă înregistrată în regim normal în scopuri de TVA, este precedată de una din următoarele două întrebări:

- 1) Pot fi acestea considerate bunuri second-hand astfel încât să se aplice regimul marjei?

Punctul 86 alin. (2) din Normele metodologice de aplicare a art. 312 din Codul fiscal prevede în mod expres:

„Nu sunt considerate bunuri second-hand în sensul art. 312 alin. (1) lit. d) din Codul fiscal:

a) aurul, argintul și platina prezentate sub formă de bare, plachete, lingouri, pulbere, foițe, folie, tuburi, sârmă sau în orice alt mod, ce pot fi folosite ca materie primă pentru producerea altor bunuri, fie pure, fie în aliaj cu alte metale;

bunuri
second-
hand

bunurilor materiale procurate de la persoane fizice, mărfurilor intrate în gestiune la care evidența se ține la preț de vânzare.

- Înregistrarea adaosului comercial aferent:

371	=	378	800 lei
„Mărfuri”		„Diferențe de preț la mărfuri”	

Vânzarea bunului:

- a) Bunul poate fi considerat bun second-hand în accepțiunea art. 312 din Codul fiscal.
Se întocmește o factură pe care nu se înscrie în mod distinct TVA, ci doar mențiunea „regimul marjei – bunuri second-hand” sau o mențiune similară.

Valoarea de achiziție = 1.000 lei
 Adaosul casei de amanet: 800 lei
 TVA în regimul marjei = 800 lei x 19% = 152 lei
 Valoarea totală înscrisă pe factură = 1.952 lei

- Înregistrarea în contabilitate a facturii de vânzare:

4111	=	%	1.952 lei
„Clienți”		707	1.800 lei
		„Venituri din vânzarea mărfurilor”	
		4427	152 lei
		„TVA colectată”	

- Încasarea contravalorii facturii pe baza bonului fiscal:

5311	=	4111	1.952 lei
„Casa în lei”		„Clienți”	

- Descărcarea produsului vândut din gestiune:

607	=	%	1.800 lei
„Cheltuieli privind mărfurile”		371	1.000 lei
		„Mărfuri”	
		378	800 lei
		„Diferențe de preț la mărfuri”	

Veniturile înregistrate în contul 707 „Venituri din vânzarea mărfurilor” intră în baza de impozitare a impozitului pe profit/impozitului pe venitul microîntreprinderii.

Cheltuielile înregistrate în contul 607 „Cheltuieli privind mărfurile” sunt deductibile în cazul unei societăți plătitoare de impozit pe profit. În cazul unei societăți plătitoare de impozit pe venitul microîntreprinderii, cheltuielile cu costul mărfurilor nu afectează baza de calcul al impozitului pe venitul microîntreprinderii.

Monografia contabilă a unei case de schimb valutar

Casele de schimb valutar sunt societăți înființate conform Legii nr. 31/1990, legea societăților, și autorizate de Registrul comerțului să desfășoare activități ce se încadrează la codul CAEN 6612 „Activități de intermediere a tranzacțiilor financiare”.

Aceste societăți sunt supuse autorizării în conformitate cu prevederile O.M.F.P. nr. 664/2012 privind autorizarea și/sau înregistrarea entităților care desfășoară activități de schimb valutar pe teritoriul României, altele decât cele care fac obiectul supravegherii Băncii Naționale a României, cu ultima modificare și completare efectuată prin O.M.F.P. nr. 2.780 din 2017.

Casele de schimb valutar care funcționează astfel – sunt autorizate de Comisia de autorizare a activității de schimb valutar din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, fiind considerate instituții financiare nebankare. Pentru organizarea contabilității, respectă aceleași reguli și principii ca orice altă societate, respectiv Legea contabilității nr. 82/1991, O.M.F.P. nr. 1.802/2014 etc.)

1. Aspecte fiscale

Din punctul de vedere al vectorului fiscal, casele de schimb valutar pot fi plătitoare de impozit pe profit sau plătitoare de impozit pe venitul microîntreprinderii.

Activitățile desfășurate de casele de schimb valutar sunt – conform art. 292 alin. (2) litera a) din Codul fiscal – operațiuni scutite de TVA.

Desfășurând numai operațiuni scutite de TVA fără drept de deducere, casele de schimb valutar sunt autorizate să funcționeze în baza unui cod CAEN unic, fără a fi obligate să emită facturi fiscale – după cum prevede art. 319 alin. (7) din Codul fiscal: „(7) Prin excepție de la alin. (6) lit. a) și d), persoana impozabilă nu are obligația emiterii de facturi pentru operațiunile scutite fără drept de deducere a taxei conform art. 292 alin. (1) și (2).”

2. Aspecte contabile

Casele de schimb valutar au obligația de a deține și a utiliza casa de marcat. Spre deosebire de alte societăți, casele de schimb valutar sunt obligate să utilizeze un document justificativ specific: „buletinul de schimb valutar”.

Pe perioada nefuncționării aparatului de marcat electronic fiscal, casele de schimb valutar eliberează clienților numai buletin de schimb valutar, iar datele privind tranzacțiile efectuate în această perioadă vor fi introduse în aparate după repunerea în funcțiune a acestora.

Alt aspect contabil relevant pentru casele de schimb valutar este acela că, în contul de venituri din activitatea de exploatare, respectiv contul 708 „Venituri din activități diverse”, se înregistrează doar diferența de curs internă a valutei tranzacționate sau comisionul casei de schimb valutar.

3. Monografia contabilă a unei case de schimb valutar

Notă:

4,5 lei/dolar este cursul afișat la care casa de schimb cumpără dolari.

4,7 lei/dolar este cursul afișat la care casa de schimb vinde dolari.

4,56 lei/dolar este cursul BNR.

1) Cumpărarea valutei de la persoane fizice la un curs de schimb valutar de 4,5 lei/USD:

5314. analitic euro, dolar etc.	=	%	4.560 lei
„Casa în valută”		5311	4.500 lei
		„Casa în lei”	
		708	60 lei
		„Venituri din activități diverse”	

Notă:

4,1 lei/dolar este cursul afișat la care casa de schimb cumpără dolari.

2) Vânzarea valutei:

5311	=	%	4.700 lei
„Casa în lei”		5314	4.560 lei
		„Casa în valută”	
		708	140 lei
		„Venituri din activități diverse”	

Deci în contul de venituri se înregistrează diferența de curs a valutei tranzacționate sau comisionul casei de schimb valutar din momentul efectuării tranzacției.

3) Depunerea la bancă a disponibilităților în lei/valută:

581	=	5311
„Viramente interne”		„Casa în lei”

5121	=	581
„Conturi la bănci în lei”		„Viramente interne”

581	=	5314
„Viramente interne”		„Casa în valută”

5124	=	581
„Conturi la bănci în valută”		„Viramente interne”

Exemplul 2:

Persoana desemnată să verifice soldul din casierie la sfârșitul zilei constată următoarele:

- a) soldul Casei în lei este 5.715 lei, iar în Registrul de casă soldul este de 5.615 lei, deci un plus de 100 de lei. De asemenea, găsește 1.360 de euro, în loc de 1.350 de euro cât figurează în Registrul de casă în valută, deci un plus de 10 euro x 4,52 lei/euro (cursul BNR) = 45,2 lei.

Plusurile la inventar se înregistrează în contabilitate prin formula:

5311	=	758	100 lei
„Casa în lei”		„Alte venituri din exploatare”	

5314	=	758	10 euro x 4,52 lei/euro =
„Casa în valută”		„Alte venituri din exploatare”	= 45,2 lei

- b) soldul Casei în lei este 5.515 lei, iar în Registrul de casă soldul este de 5.615 lei, deci un minus de 100 de lei. De asemenea, găsește 1.340 de euro, în loc de 1.350 de euro cât figurează în Registrul de casă în valută, deci un minus de 10 euro x 4,52 lei/euro (cursul BNR) = 45,2 lei.

Minusurile la inventar se înregistrează în contabilitate prin formula:

658	=	5311	100 lei
„Alte cheltuieli de exploatare”		„Casa în lei”	

658	=	5314	10 euro x 4,52 lei/euro =
„Alte cheltuieli de exploatare”		„Casa în valută”	= 45,2 lei

(în funcție de imputarea și recuperarea sumelor de la persoana vinovată, cheltuielile vor fi deductibile sau nu).

Exemplul 3:

Se constată că o bancnotă de 50 de euro este deteriorată și se decide predarea acesteia către o bancă ce acceptă să plătească 80% din valoarea sa.

Cursul BNR este de 4,52 lei/euro.

Cursul băncii care acceptă bancnota deteriorată este de 4,55 lei/euro.

658	=	5314	50 euro x 4,52 lei/euro =
„Alte cheltuieli de exploatare”		„Casa în valută”	= 226 lei

Casa de schimb valutar va primi doar 80% din sumă (deci 40 de euro) la cursul de vânzare practicat de bancă: